

TÕLGE

Euroopa Liidu ja Mauritiuse Vabariigi vaheline

LEPING,

mis käsitleb piraatlusjuhtumi toimepanemises kahtlustatavate isikute ja kinnipeetud seonduvate vahendite ELi juhitud merevägedelt Mauritiuse Vabariigile üleandmise tingimusi ning piraatlusjuhtumi toimepanemises kahtlustatavate isikute olukorda pärast üleandmist

EUROOPA LIIT (EL),

ühelt poolt, ja

MAURITIUSE VABARIIK,

edaspidi „Mauritius”,

teiselt poolt,

koos edaspidi „pooled”,

VÕTTES ARVESSE:

- ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1814 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008), 1851 (2008) ja nendest tulenevaid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone;
- 1982. aasta ÜRO mereõiguse konventsiooni (UNCLOS), eelkõige selle artikleid 100–107 ja artiklit 110;
- ELi nõukogu 10. novembri 2008. aasta ühismeedet 2008/851/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu sõjalist operatsiooni Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks ⁽¹⁾ (operatsioon EUNAVFOR Atalanta), mida on muudetud nõukogu 8. detsembri 2009. aasta otsusega 2009/907/ÜVJP ⁽²⁾;
- inimõigusi käsitlevat rahvusvahelist õigust, sealhulgas 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning 1984. aasta piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni;
- et käesolev leping ei mõjuta poolte õigusi ja kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelisi kohtuid asutavatest rahvusvahelistest lepingutest ja muudest õigusaktidest, sealhulgas Rahvusvahelise Kriminaalkohtu põhikirjast,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva lepinguga määratakse kindlaks tingimused ja kord, mida kohaldatakse

- a) selliste isikute üleandmise suhtes, keda kahtlustatakse selles, et nad üritavad toime panna, panevad toime või on toime pannud piraatlusjuhtumi operatsiooni EUNAVFOR piirkonnas Mauritiuse, Madagaskari, Komoori saarte, Seišellide ja Réunioni saare territoriaalvete lähedal avamerel, ning kes on EUNAVFORi poolt kinni peetud;
- b) EUNAVFORi poolt konfiskeeritud seonduvate vahendite EUNAVFORilt Mauritiusele üleandmise suhtes ning
- c) üleantud isikute kohtlemise suhtes.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „Euroopa Liidu juhitud mereväed (EUNAVFOR)” – ELi sõjaline peakorter ja ELi operatsioonis Atalanta osalevad riikide kontingendid, nende laevad, õhusõidukid ja vahendid;
- b) „operatsioon” – ELi nõukogu ühismeetme 2008/851/ÜVJP ja/või sellest tulenevalt vastuvõetud õigusaktide kohaselt loodud sõjalise missiooni ettevalmistamine, käivitamine, läbi viimine ja toetamine;
- c) „riikide kontingendid” – Euroopa Liidu liikmesriikidele ja teistele operatsioonis osalevatele ELi poolt osutatud riikidele kuuluvad üksused ja laevad;
- d) „lähetaariik” – EUNAVFORi oma kontingendi lähetanud riik;

⁽¹⁾ ELT L 301, 12.11.2008, lk 33.

⁽²⁾ ELT L 322, 9.12.2009, lk 27.

e) „piraatlusjuhtum” – piraatlusjuhtum UNCLOSi artiklis 101 määratletud tähenduses;

f) „üleantav isik” – EUNAVFORi poolt käesoleva lepingu alusel Mauritiusele üle antav isik, kelle kohta kahtlustatakse, et ta üritab piraatlusjuhtumi toimepanemist, kes paneb seda toime või on selle toime pannud.

Artikkel 3

Üldpõhimõtted

1. Mauritius võib nõustuda EUNAVFORi taotlusel EUNAVFORi poolt piraatlusjuhtumiga seoses kinni peetud isikute ning EUNAVFORi poolt konfiskeeritud seonduvate vahendite üleandmisega ning annab need isikud ja vahendid edasi pädevatele asutustele uurimise läbiviimiseks ja kohtuvõimu teostamiseks. Mauritius annab nõusoleku kavandatud üleandmiseks igal üksikjuhul eraldi, võttes arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas juhtumi toimumise koha.

2. EUNAVFOR annab isikuid üle üksnes Mauritiuse pädevatele õiguskaitseasutustele.

3. Üleandmist ei toimu enne seda, kui Mauritiuse pädev õiguskaitseamet otsustab viie tööpäeva jooksul pärast EUNAVFORi edastatud tõendite kättesaamise kuupäeva, et EUNAVFORi poolt kinnipeetud isikute suhtes on olemas mõistlik väljavaade süüdimõistva otsuse tegemiseks.

4. Otsuse selle kohta, kas on olemas mõistlik väljavaade süüdimõistva otsuse tegemiseks, teevad Mauritiuse pädevad õiguskaitseametid EUNAVFORi poolt asjakohaste sidekanalite kaudu edastatud tõendite alusel.

5. Kõiki üleantud isikuid koheldakse inimlikul viisil ja järgides Mauritiuse põhiseaduses sisalduvaid inimõigustega seotud rahvusvahelisi kohustusi, sealhulgas keeldu piinata ja muul julmal, ebainimlikul või alandaval moel kohelda või karistada, keeldu omavoliliselt kinni pidada ning nõuet tagada õiglane kohtumõistmine.

Artikkel 4

Üleantud isikute kohtlemine, nende suhtes kohtuvõimu teostamine ja nende üle kohtu mõistmine

1. Kooskõlas Mauritiuse põhiseaduses sisalduvate inimõigustega seotud rahvusvaheliste kohustustega koheldakse üleantud isikuid inimlikult ning neid ei piinata ega kohelda või karistata julmal või alandaval viisil, nad saavad sobiva majutuse ja piisavalt toitu, neile on kättesaadavad raviteenused ning nad saavad järgida oma religioosseid tavasid.

2. Üleantud isik toimetatakse viivitamata kohtuniku või mõne muu seadusjärgse õigusvõimuga ametiisiku ette, kes otsustab viivitamata, kas isiku kinnipidamine on seaduslik, ja kes annab korralduse tema vabastamiseks, kui tema kinnipidamine ei ole põhjendatud.

3. Üleantud isikute üle tuleb mõistliku aja jooksul kohut mõista või nad vabastada.

4. Isiku vastu kriminaalsüüdistuse määramisel on üleantud isikul õigus õiglasele ja avalikule istungile seaduse kohaselt moodustatud pädevas, sõltumatus ja erapooletus kohtus.

5. Iga üleantud isikut, keda süüdistatakse kuriteos, peetakse süütuks seni, kuni tema süü ei ole seaduse kohaselt tõendatud.

6. Isiku vastu kriminaalsüüdistuse määramisel on üleantud isikule täieliku võrdõiguslikkuse alusel tagatud vähemalt järgmised õigused:

a) õigus saada kiires korras talle arusaadavas keeles üksikasjalikku teavet tema vastu esitatud süüdistuse olemusest ja põhjustest;

b) õigus saada piisavalt aega ja vahendeid oma kaitse ettevalmistamiseks ja õigus suhelda enda valitud nõustajaga;

c) õigus tema suhtes kohtumõistmise läbiviimisele tarbetu viivitusest;

d) õigus kohtumõistmise läbiviimisele tema juuresolekul ning õigus kaitsta ennast ise või tema valitud õigusala esindaja kaudu; õigus nimetatud õigusest teavitamisele, kui tal puudub õigusabi andev nõustaja; õigus õigusala esindaja määramisele juhul, kui see on vajalik õigusemõistmise huvides, ning tasuta, juhul kui tal ei ole piisavaid vahendeid selle eest tasumiseks;

e) õigus tutvuda või lasta enda asemel tutvuda kõigi tema vastu esitatud tõenditega, sealhulgas vahi alla võtmise teostanud tunnistajate ütlustega, ning õigus lasta enda nimel kohale kutsuda tunnistajad ja neid küsitleda samadel tingimustel, mida kohaldatakse tema vastu tunnistusi andvate tunnistajate suhtes;

f) õigus kasutada tasuta tõlgi abi, kui ta ei mõista või ei räägi kohtus kasutatavat keelt;

g) õigus mitte olla kohustatud andma tunnistusi enda vastu ega tunnistama oma süüd.

7. Kuriteos süüdi mõistetud üleantud isikul on õigus süüdimõistva otsuse ja määratud karistuse läbivaatamisele kõrgema astme kohtus või esitada sellekohane kaebus kõrgema astme kohtule kooskõlas Mauritiuse õigusega.

8. Mauritius võib pärast ELiga konsulteerimist sellised isikud, kes on Mauritiusel süüdi mõistetud ja seal karistust kannavad, üle anda teise riiki, kes tagab eespool nimetatud inimõiguste normide järgimise, et kanda ülejäänud karistus selles teises riigis. Juhul kui esineb tõsine mure seoses inimõiguste olukorraga

kõnealus teises riigis, ei toimu üleandmist enne, kui pooled on omavahel konsultatsioonide käigus kokku leppinud vastuvõetavas lahenduses väljendatud mure käsitlemiseks.

Artikkel 5

Surmanuhtlus

Ühtegi üleantud isikut ei tohi kooskõlas Mauritiuse surmanuhtluse kaotamise seadusega süüdistada kuriteos, mille eest määratakse surmanuhtlus, talle ei tohi määrata surmanuhtlust ja tema suhtes ei tohi surmanuhtlust täide viia.

Artikkel 6

Registreerimine ja teatiste esitamine

1. Iga üleandmise korral kirjutavad EUNAVFORi esindaja ja Mauritiuse pädeva õiguskaitseasutuse esindaja alla asjakohasele dokumendile.

2. EUNAVFOR esitab Mauritiusele toimiku iga üleantud isiku kinnipidamise kohta. Toimik sisaldab võimalikult suurel määral andmeid üleantava isiku füüsilise seisundi kohta kinnipidamise ajal, Mauritiuse ametiasutustele üleandmise aega, isiku kinnipidamise põhjust, isiku kinnipidamise algusaega ja kohta ning otsuseid, mis on tehtud seoses tema kinnipidamisega.

3. Mauritius vastutab kõigi üleantud isikute kohta täpse registri pidamise eest, sealhulgas täites toimikuid konfiskeeritud vahendite, isikute füüsilise seisundi, nende kinnipidamise kohtade, nende vastu esitatud süüdistuste ning nende suhtes kohtuvõimu teostamise ja nende üle kohtu mõistmise käigus tehtud oluliste otsuste kohta.

4. Need toimikud on Mauritiuse välisministeeriumile esitatava kirjaliku taotluse alusel ELi ja EUNAVFORi esindajatele kättesaadavad.

5. Lisaks sellele teatab Mauritius ELile ja EUNAVFORile käesoleva lepingu alusel üle antud isikute kinnipidamiskohast, nende füüsilise seisundi halvenemisest ja teadetest väidetava sobimatu kohtlemise kohta. ELi ja EUNAVFORi esindajatel on juurdepääs kõigile käesoleva lepingu alusel üle antud isikutele, kuni need isikud on vahi all, ja neil on õigus neid küsitleda.

6. Riiklikel ja rahvusvahelistel humanitaarabiasutustel on lubatud taotluse esitamisel käesoleva lepingu alusel üle antud isikuid külastada.

7. Selleks et tagada, et EUNAVFOR saab EUNAVFORi tunnistajate kohalviibimise ja asjakohaste asitõendite esitamisega osutada Mauritiusele õigeaegselt abi, teavitab Mauritius EUNAVFORi oma kavatsusest algetada üleantud isiku suhtes kriminaalmenetlus ning esitab ajakava asitõendite esitamiseks ning tunnistuste ärakuulamiseks.

Artikkel 7

ELi ja EUNAVFORi osutatav abi

1. EUNAVFOR abistab oma vahendite ja võimete piires Mauritiust üleantud isikutega seonduvas uurimises ja nende suhtes kohtuvõimu teostamises.

2. Eelkõige teeb EUNAVFOR järgmist:

a) annab üle kinnipidamist käsitleva toimiku, mis on koostatud vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõikele 2;

b) käsitleb kõiki asitõendeid kooskõlas Mauritiuse pädevate asutuste nõuetega, nagu on kokku lepitud artiklis 10 kirjeldatud rakenduskorras;

c) esitab nende EUNAVFORi isikkoosseisu liikmetest tunnistajate tunnistused ja ütlused, kes osalesid sündmuses, millega seoses on käesoleva lepingu alusel isikuid üle antud;

d) püüab esitada selliste teiste tunnistajate tunnistused ja ütlused, kes ei viibi Mauritiusel;

e) säilitab või annab üle kõik asjaomased EUNAVFORi valduses olevad kinnipeetud vahendid, asitõendid, fotod ja kõik tõendusvõimet omavad esemed;

f) tagab vajaduse korral EUNAVFORi koosseisu kuuluvate tunnistajate kohalviibimise, et anda kohtus tunnistusi (või TV-otseühenduse või mis tahes muu heakskiidetud tehnoloogilise vahendi kaudu) menetluse käigus;

g) hõlbustab vajaduse korral muude tunnistajate kohalviibimist, et anda kohtus tunnistusi (või TV-otseühenduse või mis tahes muu heakskiidetud tehnoloogilise vahendi kaudu) menetluse käigus;

h) hõlbustab selliste tõlkide kohalviibimist, kelle abi Mauritiuse pädevad ametiasutused võivad vajada üleantud isikutega seotud uurimise ja kohtumõistmise käigus.

3. Juhul kui selliseid ressursse ei taga muud rahastajad, töötavad pooled kooskõlas kehtivate menetlustega välja rahalise, tehnilise ja muu abi rakenduskorra, et võimaldada üleantud isikute üleandmist, kinnipidamist, nendega seotud uurimist, neile süüdistuse esitamist ja nende üle kohtu mõistmist. Sellise rakenduskorra eesmärk on ka hõlmata Mauritiusele osutatavat tehnilist ja logistilist abi õigusaktide läbivaatamise, uurijate ja prokuröride koolituse, uurimis- ja kohtumenetluse ning eelkõige asitõendite säilitamise ja üleandmise ning apellatsioonimenetluse alal. Lisaks on sellise rakenduskorra eesmärk näha ette üleantud isikute repatrieerimine õigeksmõistmise või süüdistuse esitamata jätmise korral, nende üleviimine teise riiki ülejäänud karistuse kandmiseks või nende repatrieerimine pärast vanglakaristuse kandmist Mauritiusel.

Artikkel 8

Seos üleantud isikute muude õigustega

Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei ole kavandatud ega saa tõlgendada selliselt, et sellega piiratakse õigusi, mis üleantud isikutele võivad kohaldatava siseriikliku või rahvusvahelise õiguse kohaselt olla.

Artikkel 9

Sidepidamine ja vaidlused

1. Mauritiuse pädevad asutused ja EL käsitlevad ühiselt kõiki käesoleva lepingu kohaldamisest tulenevaid küsimusi.
2. Varasemate lahenduste puudumise korral lahendatakse käesoleva lepingu tõlgendamist või kohaldamist käsitlevad vaidlused Mauritiuse ja ELi esindajate vahel eranditult diplomaatilisel teel.

Artikkel 10

Rakenduskord

1. Käesoleva lepingu kohaldamiseks võidakse operatiiv-, haldus- ja tehnilistes küsimustes sõlmida rakenduskord, mille kiidavad heaks ühelt poolt Mauritiuse pädevad asutused ja ELi pädevad organid ning teiselt poolt samuti lähetajariikide pädevad asutused.
2. Rakenduskorras võib muu hulgas käsitleda järgmist:
 - a) Mauritiuse pädevate õiguskaitseasutuste kindlaksmääramine, kellele EUNAVFOR võib isikuid üle anda;
 - b) kinnipidamiskohad, kus üleantud isikuid hoitakse;
 - c) isiku üleandmisel Mauritiuse pädevatele õiguskaitseasutustele üle antavate dokumentide, sealhulgas asitõendite kogumisega seotud dokumentide käsitlemine;
 - d) kontaktpunktid teatiste esitamiseks;
 - e) üleandmisel kasutatavad dokumentide vormid;
 - f) tehnilise toe ja eriteadmiste andmise ning koolitusega seotud ja artiklis 7 osutatud muud laadi abi andmine Mauritiuse taotluse korral, et saavutada käesoleva lepingu eesmärgid.

Artikkel 11

Jõustumine ja lõpetamine

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse ajutiselt alates sellele alla- kirjutamise päevast ning see jõustub, kui kumbki pool on teatanud, et ta on lõpetanud sisemenetluse lepingu ratifitseerimiseks.
2. Käesolev leping jääb jõusse kuni operatsiooni lõpetamiseni, millest teatab EUNAVFOR. Kumbki pool võib käesoleva lepingu siiski denonsseerida, teatades sellest kirjalikult. Denonsseerimine jõustub kuus kuud pärast teate kättesaamist. Juhul kui EL leiab, et käesoleva lepingu viivitamatu denonsseerimine on õigustatud seoses Mauritiuse kriminaalõiguslike materiaalõigusnormide muutmise, nagu käesolevas lepingus nimetatud, on ELil õigus käesolev leping denonsseerida alates kõnealuse teate saatmise päevast. Mis tahes muudatus Mauritiuse kriminaalõiguslikes materiaalõigusnormides ei kahjusta käesoleva lepingu kohaselt juba üleantud isikuid.
3. Käesolevat lepingut võib muuta poolte kirjalikul kokkuleppel.
4. Käesoleva lepingu kohaldamise lõpetamine ei mõjuta enne selle lõpetamist sellest tulenenud mis tahes õigusi või kohustusi, sealhulgas üleantud isikute õigusi, kui neid peetakse kinni Mauritiusel või kui nende suhtes teostatakse Mauritiuse kohtuvõimu.
5. Pärast operatsiooni lõpetamist võib kõiki käesolevast lepingust EUNAVFORile tulenevaid õigusi kasutada ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja poolt määratud isik või üksus. Määratud isik või üksus võib muu hulgas olla Mauritiusel asuva ELi delegatsiooni juht või töötaja või ELi liikmesriigi Mauritiusele akrediteeritud diplomaatiline esindaja või konsulaaresinduse töötaja. Pärast operatsiooni lõpetamist esitatakse kõik käesoleva lepingu alusel EUNAVFORile esitatavad teatised ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajale.

Koostatud Port Louisis kahe tuhande üheteistkümnenda aasta juulikuu neljateistkümnendal päeval kahes ingliskeelses eksemplaris.

Euroopa Liidu nimel

Mauritiuse nimel